

گروه آموزشی باستان شناسی

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته باستان شناسی

عنوان:

اشیاء فلزی نو یافته دوره ساسانی در غرب ایران

استادراهنما:

دکتر محسن جاوری

استادمشاور:

دکتر عباسعلی رضائی نیا

دانشجو:

مهران خالدی پاوه

دی 96

واژه های کلیدی:

ساسانی، اشیاء فلزی، نویافته، غار قوری قلعه

چکیده:

در سال 1376 در یک کشف اتفاقی از غار قوری قلعه در غرب ایران یک مجموعه فلزی سیمین گرانبها بدست آمد. این مجموعه شامل 8 ظرف با اشکالی چون کاسه و بشقاب است که با شیوه کنده‌کاری با نقوش طبیعی و اساطیری مزین شده‌اند. در سال 1380 پژوهشکده حفاظت و مرمت گروهی را به کرمانشاه اعزام کرد و طی یک ماه عملیات حفاظت و مرمت این اشیاء به انجام رسید. تیم پژوهشی و مرمت این ظروف را صرفاً از جنبه شکل ظاهری و مرمت اجمالاً بررسی و مطالعه کرد که در نهایت حاصل این مطالعات سطحی، نتوانست اطلاعات کاملی را در خصوص این مجموعه ارزنده ارائه دهد. بنابراین در راستای مطالعات پیشین و جهت تکمیل اطلاعات مجموعه غار قوری قلعه پژوهش حاضر با هدف بررسی اشیای نو یافته ساسانی در منطقه غرب ایران انجام شده است. سؤال اصلی تحقیق: کدام ویژگیهای برجسته صنعت فلزکاری ساسانی در اشیاء فلزی نویافته مناطق غربی ایران مشاهده می‌شود؟ فرضیه اصلی تحقیق: اشیاء نویافته ساسانی دارای ویژگیهایی عمومی چون تناسب ظروف، تنوع نقوش و اشکال کاربردی هستند. نوع این پژوهش بنیادی، روش پردازش داده‌ها تاریخی - توصیفی - تحلیلی - مقایسه‌ای؛ و روش گردآوری اطلاعات میدانی و کتابخانه‌ای و الکترونیکی است. حاصل این مطالعه، شناخت نقش مایه‌های ظروف فلزی کشف شده و ارتباط آن با مضامین روایی، دینی و نمادین است. سازندگان این مجموعه به پیروی از فلزکاران کارخانه‌های پادشاهی و با توجه به اقتضای وضع موجود اقدام به ساخت و طراحی و تزئین این اشیاء نموده‌اند. با اینکه سازندگان این اشیاء تازه‌کار و ناشی بوده‌اند اما ویژگیهایی عمومی چون تناسب، رعایت فنی، ایجاد توازن و فرینه‌سازی مانند دیگر اشیای سیمین دوره ساسانی به وضوح در این اشیاء قابل مشاهده است. این ویژگیهای ممتاز بار دیگر و در نقطه‌ای دیگر از قلمروی ساسانی نشان دهنده کمال هنر فلزکاری و نقره‌کاری ساسانیان می‌باشد.